

Diguem no als vetos

GREGORY KHALIL

Dimarts passat, 20 de juliol, l'Assemblea General de les Nacions Unides va votar la sol·licitud a Israel perquè, d'acord amb la decisió del Tribunal de Justícia Internacional, desmanteixi el mur que construeix als territoris ocupats. La decisió del Tribunal marca una fita en la lluita dels palestins. L'impacte més gran, però, potser no afectarà a Israel, o l'ocupació de Palestina. El fet de reunir les nacions de tot el món per fer complir els drets humans quan aquest compliment és vetat per un membre permanent del Consell de Seguretat de les Nacions Unides implica que el Tribunal ha reconegut, de fet, el poder de "vetar el veto."

No cal que exagerem la importància de la decisió. L'única institució amb autoritat per fer complir la llei, al si de les Nacions Unides, és el Consell de Seguretat. Però tot sovint el Consell s'absté d'entrar en acció per culpa dels membres permanents, que poden vedar qualsevol resolució. La conseqüència d'això és que sovint les Nacions Unides es veuen impotents enfront de les grans crisis internacionals. L'opinió del Tribunal, però, pot retornar a les Nacions Unides la posició d'autoritat, i podria, fins i tot, transformar la diplomàcia internacional.

Darrerament, la comunitat internacional ha criticat les Nacions Unides perquè els membres permanents del Consell de Seguretat fan un ús abusiu del dret de veto. Els EUA ja han vetat 79 resolucions del Consell de Seguretat, la meitat de les quals tenien a veure amb el comportament d'Israel. Per això, molts estats han acusat els EUA de raptar l'ONU, tot fent ús —o amenaçant de fer ús— del poder de veto: feu costat a la política americana, sembla que diguen, o bé les Nacions Unides semblaran la seu d'una tertúlia.

Aquest temor es va materialitzar quan la diplomàcia va fer fallida durant els mesos previs a la invasió de l'Iraq. Com que els EUA tenen molt més pes polític que cap altre país, van poder dur endavant la campanya contra l'Iraq sense una cooperació efectiva per part de les Nacions Unides.

Però què té a veure tot això amb el Tribunal Internacional de Justícia, o amb el

"Amb el seu rebuig al mur, el Tribunal Internacional de Justícia posa èmfasi en la humanitat de tots dos pobles, palestí i israelià. Israel sí que pot fer un mur, però només en territori propi"

mur d'Israel? El tribunal es va manifestar competent en la matèria, en part, perquè els Estats Units havien frustrat el treball del Consell de Seguretat. Les accions d'Israel constitueixen una "amença a la pau i la seguretat internacionals", segons el tribunal, i, en aquests casos, el Consell ha d'actuar de manera efectiva. Però, per culpa dels americans, que han fet un ús constant del veto, l'actuació del Consell de Seguretat ha estat impossible.

La decisió implica, a més, que, allà on el Consell de Seguretat fa fallida, perquè un dels membres veta de manera reincident l'actuació de les Nacions Unides, l'Assemblea General pot reclamar el Tribunal perquè actue en conseqüència. Això retorna a l'Assemblea bona part del poder que havia perdut.

A més, amb la seua exigència de desmantellament de totes les seccions ja construïdes del mur israelià, el Tribunal ha aconseguit encara una altra fita. En primer lloc, al·leguen que "les Nacions Unides, i especialment l'Assemblea General i el Consell de Seguretat, haurien de tenir en compte que cal dur endavant més actuacions per acabar amb la situació il·legal que ha generat la construcció del mur." En segon lloc, totes les nacions "tenen l'obligació de no reconèixer la situació il·legal creada com a conseqüència, també, de la construcció del mur, i de no oferir cap tipus d'ajuda que serveixi per perpetuar aquesta situació." És a dir, que Israel no està per damunt de la llei, i que el dret internacional obliga totes les nacions a garantir que Israel respecte la llei.

Tot plegat dibuixa un nou escenari mundial, pel que fa a la possibilitat de contra-

restar el poder de veto dels EUA. Malgrat que l'opinió no era prescriptiva (el Tribunal no pot forçar-ne el compliment), el Tribunal ha emfatitzat que la llei en què s'ha basat per prendre aquesta decisió sí que obliga tots els estats.

Això és un missatge enviat directament als Estats Units: o bé deixes d'obstruir l'imperi de la llei amb el teu veto, o quedaràs alienat de l'opinió pública i dels fòrums mundials. Abans, les altres potències imitaven els EUA, en una mena de dansa macabra d'amenaques mútues. Ara, el Tribunal suggereix que el dret internacional ha de ser l'única regulació possible.

Potser els crítics acusaran el Tribunal d'haver abandonat la discreció judicial, pel que fa al posicionament geopolític. Ans al contrari. Si s'haguera alineat amb els EUA, segons els quals el Tribunal no tenia competències en aquesta matèria, la integritat del Tribunal hauria trontollat, perquè hauria actuat en contra dels principis del dret internacional. I aquestes implicacions més àmplies de la sentència no haurien d'esborrar-ne el significat primigeni: és una resolució justa del conflicte entre Israel i Palestina, basada en l'afirmació dels drets humans fonamentals.

L'opinió del Tribunal esdevé, doncs, un triomf per als israelians i per als palestins alhora. Amb el seu rebuig al mur, el Tribunal posa èmfasi en la humanitat de tots dos pobles. Israel sí que pot fer un mur, però només en territori propi. Seria possible arribar a una resolució justa del conflicte, sempre dins els límits del dret internacional.

A més, el Tribunal suggereix que l'ús desenfrenat del poder de la diplomàcia americana ha de tenir un límit. El món hauria d'aprofitar aquesta oportunitat d'avançar en una nova direcció: la de fer prevaler la llei, en comptes de la política o la força.

Gregory Khalil és assessor jurídic de l'Organització per a l'Alliberament de Palestina

© The New York Times — EL TEMPS
Traducció: Maite Insa